

Canadese kornoelje

Cornus sericea

Laatste update: 7-8-2024

Canadese kornoelje is een loofverliezende struik die maximaal 3 meter hoog kan worden. De plant bloeit van april tot en met juli met crème-witte bloemen die in schermvormige tuilen staan. De plant vormt witte bessen. De bladeren zijn meestal 4-8 cm lang, en kunnen maximaal 14 cm lang worden. De onderzijde is grijsgroen of wit van kleur. Canadese kornoelje wordt vaak aangeplant vanwege de opvallend rode kleur van de jonge takken in de winter. Er zijn ook cultivars met gele twijgen.

Over de taxonomische indeling van kornoeljes bestaat onduidelijkheid. Er zijn twee soorten: *Cornus sericea* en *Cornus alba*, maar door de grote variatie binnen deze soorten zijn ze eigenlijk niet goed te onderscheiden. Ze worden samen aangeduid als *Cornus sericea* s.l.¹

In de handel wordt de naam Canadese kornoelje ook gebruikt voor de bodembedekker *Cornus canadensis*. Deze factsheet gaat niet over deze plant.

Foto: Edu Boer (NVWA)

1. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2024

Canadese kornoelje komt algemeen voor in Nederland.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

Canadese kornoelje kan snel groeien en kan onder andere door vegetatieve vermeerdering binnen enkele jaren grote oppervlakten bedekken met een mogelijke dichtheid van 100.000

¹ s.l. is de afkorting van sensu lato en wordt achter een (wetenschappelijke) naam geplaatst om aan te duiden dat de soortnaam diverse variëteiten omvat die door andere taxonomen als aparte soorten worden beschouwd.

scheuten/stengels per hectare. Het dichte bladerdek verhindert de groei van andere planten, verdringt de natuurlijke vegetatie en vermindert daarmee de soortenrijkdom. De plant verhindert ook de natuurlijke verandering van het ecosysteem.

Canadese kornoelje kan in zowel open als meer beboste natte natuurterreinen woekeren. De plant heeft waarschijnlijk geprofiteerd van de extensivering van het beheer in buitendijkse natuurgebieden en heeft zich vanuit stedelijk gebied gevestigd in nabijgelegen nieuwe natuur, bijvoorbeeld in de natuurontwikkelingsgebieden 'Onderdijken' en 'Het Engelse Werk'.

Cornus sericea s.s.² gedraagt zich door de sterkere vegetatieve vermeerdering (naast worteluitlopers en beworteling van afgevallen takken ook beworteling van takken die de grond raken) en het wat forsere formaat waarschijnlijk invasiever dan *Cornus alba*.

Effect op ecosysteemdiensten

Niet van toepassing.

Overige effecten

Niet van toepassing.

2. Wet- en regelgeving

Niet van toepassing.

3. Wat te doen?

Voorkom verdere verspreiding

Canadese kornoelje kan vrij grote hoeveelheden bessen aanmaken. Deze worden gegeten door vogels en andere dieren, en zo kunnen de zaden verspreid worden. Ook kunnen afgesnoeide takken via het water verspreid worden en aan oevers afgezet weer uitlopen. Daarom wordt aanbevolen om Canadese kornoelje niet aan te planten in de buurt van kwetsbare gebieden, zoals oevers van waterlopen en waterrijke gebieden zoals alluviale bossen, moerasbossen, rivierbossen, hoge kruidengemeenschappen en vochtige weilanden. Een voorbeeld van een alternatieve plant die in de winter ook rode takken heeft, is de inheemse rode kornoelje (*Cornus sanguinea*).

Bestrijding

Zodra Canadese kornoelje wordt aangetroffen is het van belang deze zo snel mogelijk te verwijderen om verdere verspreiding tegen te gaan. Bij de bestrijding moet er rekening mee gehouden worden dat Canadese kornoelje heel gemakkelijk worteluitlopers vormt en dat zelfs takken kunnen wortelen. Na kappen loopt de plant vanuit wortels en takken alleen maar sneller uit. Informatie over bestrijdingsmogelijkheden vindt u [hier](#).

Waarneming

Waarnemingen van Canadese kornoelje in de natuur kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

4. Meer informatie

Oorsprongsgebied

Canadese kornoelje komt oorspronkelijk uit Noord-Amerika. *Cornus alba*, die tegenwoordig ook wel beschouwd wordt als onderdeel van/behorend tot *Cornus sericea* s.l., komt oorspronkelijk uit Azië.

² s.s. is de afkorting van sensu stricto en betekent een smalle definitie van de soort en is het tegengestelde van sensu lato.

Habitat

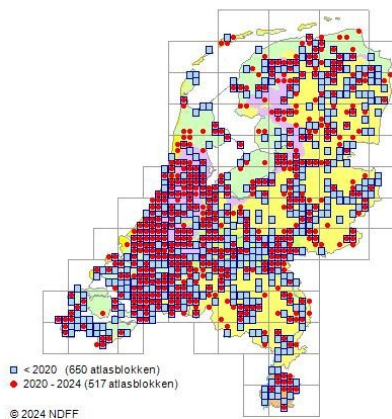
Canadese kornoelje komt van nature voor op vochtige, veelal voedselrijke standplaatsen, zoals langs oevers van meren en rivieren en in moerasgebieden. De plant komt verwilderd voornamelijk voor in stedelijk gebied (natte tot vochtige extensief beheerde delen van landgoederen en parken) en in het rivierengebied, vooral in buitendijks gelegen zachthoutoibossen.

Introductieroute

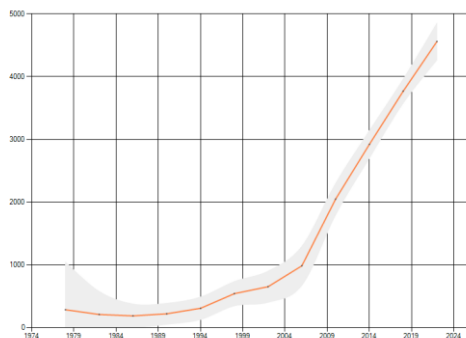
Canadese kornoelje is in de 18^e eeuw als sierstruik in Europa ingevoerd. Talrijke cultivars van zowel *Cornus alba* als *Cornus sericea* s.s. zijn sinds die tijd in West Europa, en ook in Nederland, gekweekt en in tuinen en parken als sierstruik aangeplant.

Aanwezigheid in Nederland

Canadese kornoelje komt vrij algemeen voor. De eerste waarneming in de Nederlandse natuur was in 1974. Sinds die tijd is sprake van verwildering en neemt het aantal waarnemingen toe.

Verspreiding van Canadese kornoelje in Nederland. Bron: verspreidingsatlas.nl

Gemiddelde trend van het aantal kilometerhokken waarin de soort voorkomt, weergegeven als indexcijfer (1975-1978 = 100). Bron: verspreidingsatlas.nl

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Canadese kornoelje wordt verkocht als tuinplant en heeft zich gevestigd in Nederland. De zaden worden verspreid door vogels die de bessen eten. De plant kan zich ook verspreiden door worteluitlopers. Afgebroken takken kunnen met stromend water worden verspreid en op de oever gaan wortelen. De 'soort' die oorspronkelijk uit Noord-Amerika komt kan zich ook vermeerderen door 'afleggers', dat wil zeggen laaghangende takken die bij contact met de bodem wortelen.

5. Risicobeoordeling

[Risicobeoordeling voor België](#)

6. Bronnen

[Nederlands soortenregister](#)

[Q-bank invasive plants](#)

[Cabi factsheet](#)

[Tuinernietin!](#)

[Verspreidingsatlas.nl](#)

[Veldgids Invasieve houtige planten in Nederland](#)